

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/48/2024
Identifikačné číslo spisu:	1113200140
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1113200140.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu JUDr. Martina Vladíka a Mgr. Petra Melichera, v spore žalobcu Ing. Mgr. F. P., narodeného XX. X. XXXX, W., J. X. 5, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody a zaplatenie nemajetkovej ujmy, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/1/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2023 sp. zn. 6Co/35/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie zaviazal žalovanú povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu 3.500 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal. Žalobca sa voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy vo výške 492.620 eur (pozostávajúcej zo sumy 297.120 eur titulom ušlého zisku + 44.500 eur za náklady na stavbu + 150.000 eur nemajetková ujma + 1.000 eur trovy a náklady exekučného konania) spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 342.620 eur od 30. 05. 2012 do zaplatenia a vo výške 8 % ročne zo sumy 150.000 eur od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania.

2. Na odvolanie žalobcu a žalovanej Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd uviedol, že v preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie zaoberal nárokom žalobcu, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej poskytnúť žalobcovi náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená vydaním nezákonného rozhodnutia (nezákonných rozhodnutí), resp. nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej správy pri výkone verejnej moci v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava IV pod sp. zn. 37Er/2960/2007. Žalobca tvrdí, že Okresný súd Bratislava IV sa dopustil

nesprávneho úradného postupu, keď Okresný súd Bratislava IV si nesplnil svoju zákonnú povinnosť zastaviť exekúciu aj bez návrhu, ktorá mu vyplývala z ust. O.s.p. aj Exekučného poriadku. Povinnosť súdu zastaviť exekúciu ex offo bola potvrdená napr. aj uznesením NS SR sp. zn. 2MCdo/3/2009 z 29. 04. 2010. Súd po doručení jeho námietok mal povinnosť preveriť ešte v r. 2007 vybavenie jeho žiadosti o preskúmanie rozhodnutia policajnej hliadky o pokute mimo odvolacieho konania, čo však neurobil ani v r. 2007, ani v r. 2008. Ak by súd dôsledne preveroval vybavenie jeho sťažnosti ministrovi vnútra z 29. 07. 2005, musel by zistiť, že táto nebola vybavená a teda exekučný titul bol získaný protiprávne a v rozpore so zákonom, keďže priestupkové konanie nebolo ukončené zákonným spôsobom a na tomto základe by musel exekúciu zastaviť ex offo ešte v r. 2007, alebo najneskôr v r. 2008, kedy k 16. 05. 2008 uplynula prekluzívna lehota na vykonanie rozhodnutia o uložení pokuty a tým vznikol aj ďalší dôvod na zastavenie exekúcie, avšak súd v r. 2008 nekonal a 21. 05. 2009 posúdiac námietky žalobcu voči exekúcii, zamietol žiadosť žalobcu o zastavenie exekúcie. Navyše v konaní spôsobil aj zbytočné priťahy, čo potvrdzuje aj list podpredsedníčky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. 11. 2012.

2.2. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia vzhľadom na vznesené odvolacie námietky sporových strán odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie na posúdenie prejednávanej veci si zadovážil potrebné dôkazy, ktoré vykonal zákonom predpísaným spôsobom a správne ich aj vyhodnotil. Jeho skutkové závery sú dostatočne podložené výsledkami vykonaného dokazovania. Ustálený skutkový stav tak umožňoval prijať spoľahlivý záver, že žalovanej, vo vzťahu ku ktorej sa žalobca domáhal náhrady škody, vznikla zodpovednosť za škodu spôsobenú Okresným súdom Bratislava IV ako súdom exekučným pri výkone verejnej moci. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie postupoval správne, keď na daný prípad aplikoval ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „citovaný zákon“) a skúmal splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti žalovanej za vznik škody. Správne vyvodil splnenie predpokladov na vznik škody, a to nesprávny úradný postup Okresného súdu Bratislava IV, pri výkone verejnej moci ktorého mala vzniknúť najmä postupom súdu, ktoré vyvrcholilo oneskoreným vydaním rozhodnutia o zastavení exekúcie, keďže úradnou povinnosťou exekučného súdu bolo zastaviť exekučné konanie ex offo už v r. 2007, najneskôr však 17. 05. 2008, pričom exekučné konanie zastavil až v r. 2014. Súd prvej inštancie na základe správne vyhodnoteného dokazovania dospel k správnym skutkovým a právnym zisteniam aj v otázke splnenia ďalšieho predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to samotnú existenciu škody vo forme majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch (ktorú si žalobca uplatnil vo forme ušlého zisku, sumy zvýšených nákladov na plánovanú rekonštrukciu rodinného domu - predrazenie rekonštrukcie, resp. vo forme sumy zodpovedajúcej trovám a nákladom exekučného konania). Odvolací súd sa so závermi súdu prvej inštancie stotožnil aj vo vzťahu k príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom majetkovej ujmy o jej nepreukázaní vyplývajúcom zo záverov vykonaného dokazovania, tak aj vo vzťahu k príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom súdu a vznikom nemajetkovej ujmy v priznanom rozsahu. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie vyčerpávajúce pre meritórne rozhodnutie veci (vzhľadom na procesnú aktivitu strán sporu aj vo vzťahu k rozsahu navrhovaných dôkazných prostriedkov), pričom súd prvej inštancie logickým spôsobom odôvodnil akými úvahami sa pri hodnotení jednotlivých dôkazov riadil, pričom súd považoval aj odôvodnenie samotného odvolaniami napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie za konzistentné a úplné vo vzťahu k podmienkam zodpovednosti žalovanej za vznik škody.

2.3. Odvolací súd sa plne stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade nebolo preukázané splnenie všetkých podmienok vzniku nároku na náhradu škody vo forme majetkovej škody v celkovej výške 342.620 eur (ušlý zisk vo výške 297.120 eur, „predrazenie“ rekonštrukcie rodinného domu vo výške 44.500 eur, či trovy a náklady exekučného konania vo výške 1.000 eur), ktorá mala byť spôsobená orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci so záverom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukazovaní dôvodnosti tejto časti uplatneného nároku. Taktiež sa odvolací súd plne stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie čo do preukázania splnenia podmienok vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci vo forme nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na odvolacie dôvody oboch strán sporu odvolací súd konštatoval, že záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k nepreukázaniu existencie vzniku nároku v podobe vydania nezákonného rozhodnutia (bod 12.1 odôvodnenia napadnutého rozsudku) zostal nesporný (hoci z tvrdení žalobcu možno vyvodí istú nespokojnosť so záverom súdu prvej inštancie, jeho odvolacie dôvody sa však touto

nespokojnosťou nijako bližšie nezaoberajú).

2.4. Odvolací súd v zhode s argumentáciou žalovanej uviedol, že súd prvej inštancie správne ustálil, že existencia nezákonného rozhodnutia preukázaná nebola, naopak bol preukázaný nesprávny úradný postup v podobe prietahov v konaní ako aj v podobe oneskoreného vydania rozhodnutia o zastavení exekúcie s odvolaním sa na bod 12 odôvodnenia, podľa ktorého žalobca preukázal nesprávny úradný postup spočívajúci v prietahoch v exekučnom konaní, a to s poukazom na list podpredsedníčky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. 11. 2012, sp. zn. Spr. 2253/2012, v ktorom konštatovala prietahy v období od novembra 2007 do decembra 2008 a tiež od decembra 2010 do decembra 2011, to znamená spolu v období 27 mesiacov. Žalovaná však už nesprávne uvádza, že túto skutočnosť súd prvej inštancie nepovažoval za rozhodujúcu pri posúdení nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, hoci nesprávny úradný postup v podobe prietahov v konaní bol preukázaný, a teda z tohto titulu žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy nepriznal. Odvolací súd upriamuje pozornosť žalovanej na body 14.1 a 14.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorých síce súd prvej inštancie explicitne nenarába termínom „prietahy v konaní“, avšak z kontextu tejto časti odôvodnenia jednoznačne vyplýva, že žalobcovi náhrada nemajetkovej ujmy priznal práve s ohľadom na časové okolnosti nesprávneho úradného postupu exekučného súdu. Rozhodujúcim zásah orgánu verejnej moci teda nebol výhradne nesprávny úradný postup spočívajúci v samotnom oneskorene vydanom rozhodnutí o zastavení exekúcie, ale aj nesprávny úradný postup spočívajúci v celkovom trvaní exekučného konania (pritom je z hľadiska posúdenia predmetného nároku bez právnej relevancie, či dôvodného alebo nedôvodného exekučného konania). Obaja odvolatelia tiež namietajú nedostatočné odôvodnenie vo vzťahu k priznanej výške nemajetkovej ujmy, pričom žalovaná ju považuje za neprimerane vysokú a žalobcu za neprimerane nízku. Odvolací súd obe námietky odvolateľov považoval za neopodstatnené, nakoľko súd prvej inštancie úplne a vyčerpávajúco odôvodnil akými úvahami sa pri jej určovaní riadil s odvolaním sa na princíp primeranosti a proporcionality. Zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil (v bode 14.3.), že pri svojej voľnej úvahe mal na zreteli skutočnosť, že výšku konkrétnej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne matematicky stanoviť a nie je možné mechanicky (automaticky) prevziať peňažné sumy priznávané rozhodnutiami súdov ako odškodnenie nemajetkovej ujmy v iných prípadoch, nakoľko nejde o paušálne peňažné sumy s tým, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy stanovuje súd v každom jednotlivom prípade zvlášť na základe voľnej úvahy a je tak výsledkom individuálneho posúdenia všetkých konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu. Uvádza, že pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy v danom prípade vychádzal zo zásady primeranosti, všeobecnej predstavy spravodlivosti a slušnosti a požiadavky rozumného usporiadania vzťahov medzi stranami, pričom zohľadnil prvoradú satisfakčnú funkciu priznávanej peňažnej čiastky, ktorou je zabezpečiť primerané zmiernenie a vyváženie vzniknutej nemajetkovej ujmy, keďže v opačnom prípade by neprimeraná výška odškodnenia vo svojich dôsledkoch viedla k bezdôvodnému obohacovaniu jednej zo sporových strán. Dospel pritom k záveru, že v súlade s ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a žalobcom preukázaných skutočností (s ohľadom na jeho osobu a okolnosti, vrátane dĺžky exekučného konania, za ktorých došlo k vzniku ujmy zhoršením zdravotného stavu žalobcu, pričom nebolo preukázané, že by si toto zhoršenie vyžiadalo závažnejšiu ako ambulantnú liečbu, pri zhodnutí následkov v podobe zhoršenia zdravia a subjektívneho vnímania závažného zásahu do cti a dobrého mena, avšak pri nepreukázaní iných tvrdených následkov) považoval za primeranú výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 500 eur za každý aj začatý rok exekučného konania, keď z obdobných rozhodnutí súdov pri neprimeranej dĺžke trestného konania vyplýva, že tieto považujú za primeranú výšku nemajetkovej ujmy v takomto prípade približne 1.000 eur za rok trvania takéhoto konania. V tomto smere má odvolací súd za, že je potrebné prisvedčiť argumentácii žalobcu odvolávajúcej sa na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo/3007/2010, podľa ktorého pri úvahe o poskytnutí primeraného zadosťučinenia je potrebné prihliadať k celkovej dobe, po ktorú konanie trvalo, a nielen k dobe, po ktorú dochádzalo k prietahom v konaní. Náhrada nemajetkovej ujmy má teda slúžiť ku kompenzácii stavu právnej neistoty, do ktorej bola osoba v dôsledku neprimeranej dĺžky konania uvedená, a v ktorej bola udržiavaná. Ide o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a dosah sú náročne preukázateľné, aj preto by bolo nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchu účastníka (R58/2011) alebo psychologickými alebo psychiatrickými posudkami. Podľa názoru odvolacieho súdu je potom súdom prvej inštancie priznaná výška nemajetkovej ujmy plne v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

2.5. Vo vzťahu k ďalšej odvolacej námietke žalovanej týkajúcej sa aplikácie neaktuálneho znenia ust. § 9

zákona č. 514/2003 Z. z. odvolací súd uviedol, že aplikácia konkrétneho znenia uvedeného zákonného ustanovenia v danom prípade nemá vplyv na právnu správnosť napadnutého rozhodnutia tak, ako aj naznačuje samotná žalovaná v odôvodnení odvolania. Ku zmene dikcie tohto ustanovenia došlo v dôsledku prijatia zákona č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2013, pričom účelom návrhu zákona bolo vytvoriť legislatívne podmienky na ďalšie zlepšenie fungovania inštitútu zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a reagovať na poznatky aplikačnej praxe. Výsledkom bolo len spresnenie platnej právnej úpravy, konkrétne v prípade tohto ustanovenia v podobe výslovného doplnenia, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. až v prípade, ak o existencii prietáhov bolo rozhodnuté oprávneným orgánom uvedeným v odseku 2 a 3.

2.6. Aplikácie konkrétneho znenia zákona č. 514/2003 Z. z. sa týka aj ďalšia námietka žalovanej, ktorá oponuje, že súd prvej inštalácie priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj napriek tomu, že už v časti posudzovania existencie zásahu neboli splnené zákonné podmienky na jej priznanie, „a to: (i) prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, z titulu, ktorý si uplatnil žalobca v žalobe, (ii) absentuje preukázanie splnenia podmienky relevantného výsledku vybavenia sťažnosti na prietahy konaní v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., ktoré by umožňovalo dospieť k záveru o viac ako 6 ročnej nečinnosti exekučného súdu, (iii) nemohlo dôjsť k viac ako 6 ročnej nečinnosti exekučného súdu, keďže v rozhodnom období došlo k vydaniu zákonných a právoplatných rozhodnutí.“. Odvolací súd vzhľadom na to, že v čase podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku žalobcu (t. j. dňa 21. 05. 2012) dikcia ust. § 16 zákona č. 514/2003 Z. z. nevyžadovala pri uplatnení nároku na súde požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný (pozri body 25 a 26 odôvodnenia tohto rozsudku).

2.7. V posudzovanom prípade, v ktorom konajúci súd prvej inštalácie zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery a aplikoval správny právny predpis, namietaná vada konania nebola odvolacím súdom zistená (pozri aj bod 24 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

2.8. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana úspech v spore len čiastočný, potom sa náhrada trov pomerne rozdelí.

3. Proti predmetnému rozsudku podala dovolanie žalovaná a to z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Žalovaná prípustnosť dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP vyvodzuje z toho, že odvolací súd sa buď vôbec, alebo len veľmi všeobecne, stroho prípade zmätočne vyjadril k jednotlivým námietkam žalovanej formulovaným v odvolaní, pričom tieto žalovaná považuje za natoľko zásadné, že si vyžadovali osobitnú pozornosť odvolacieho súdu.

3.2. Po preskúmaní priebehu predmetného exekučného konania súd prvej inštalácie dospel k záveru, že bol preukázaný nesprávny úradný postup v podobe prietáhov v konaní, ako aj v podobe oneskoreného vydania rozhodnutia o zastavení exekúcie. Súd prvej inštalácie v rozsudku prezentoval názor, že k zastaveniu exekúcie malo dôjsť už v máji 2008 a keďže k tomu došlo až po šiestich rokoch, uvedené predstavuje nesprávny úradný postup konkretizovaný v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. ako oneskorené vydanie rozhodnutia, ktorého trvanie sa potom odrazilo aj v určovaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi (500 eur za každý začatý rok). K uvedeným záverom sa priklonil aj odvolací súd v bode 33 rozsudku. Takéto odôvodnenie odvolacieho súdu namiesto odstránenia zmätočnosti, ktorú žalovaná v odvolaní namietala vnieslo do konania ďalšie sporné otázky spočívajúce v určení, čo teda súdy napokon posúdili ako nesprávny úradný postup Okresného súdu Bratislava 4, v dôsledku, ktorého má byť žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy - prietahy v trvaní 27 mesiacov alebo oneskorené vydanie rozhodnutia alebo celkové trvanie exekučného konania. Žalovaná pripomína, že existencia prietáhov v konaní tak ako boli tieto konštatované v liste podpredsedníčky, namietala to, že súd prvej inštalácie a aj odvolací súd odvodzoval vznik nemajetkovej ujmy žalobcu (aj jej výšku) od úplne iných zásahov, ktoré však zásahmi (s poukazom na § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.) nikdy neboli.

3.3. Vo výsledku tak vyplýva, že nárok žalobcovi neprináleží z dôvodu jediného relevantného právneho titulu - nesprávneho úradného postupu v podobe prietáhov v konaní konštatovaných a preukázaných v dĺžke 27 mesiacov, ale z dôvodu takých nesprávnych úradných postupov - oneskorene vydané rozhodnutie alebo trvanie exekučného konania, ktoré titulmi nároku v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 514 /

2003 Z.z. byť nemôžu. Odvolací súd namiesto odstránenia argumentačných (i logických) nedostatkov rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré v tomto smere žalovaná namietala, tieto zásadne prehlbil.

3.4. Žalovaná tiež v odvolaní namietala aplikáciu znenia § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení platnom do 31. 12. 2012 súdom prvej inštancie, poukazujúc aj na dôvodovú správu a na nemožnosť všeobecného súdu pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z.z. bez existencie relevantného konštatovania prieťahov uskutočneného oprávneným orgánom.

3.5. Žalovaná poukázala na bod 34. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu, odvolací súd na jednej strane hovorí, že novela zákona č. 412/2012 Z.z. iba spresnila platnú právnu úpravu týkajúcu sa preukazovania nesprávneho úradného postupu, ale zároveň protirečivo poukazuje na celkové trvanie exekučného konania, čiže de facto poukazuje na prieťahy v konaní, ktoré však neboli konštatované žiadnym príslušným orgánom. Inak povedané odvolací súd v bode 34. odôvodnenia argumentuje v prospech irelevantnosti odvolacej námietky žalovanej dotýkajúcej sa aplikácie právnej normy v jej neúčinnom znení súdom prvej inštancie tým, že účinná právna norma sa podstatne od pôvodnej neodlišuje, avšak sám poukazovaním na celkové trvanie exekučného konania či oneskorené vydanie rozhodnutia § 9 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. priamo nerešpektuje, hoc oboznámený so zisteným skutkovým stavom preukazujúcim, že vo veci neexistovalo konštatovanie existencie prieťahov v konaní v rozsahu väčšom ako je 27 mesiacov. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd prijal závery protirečivé, zmätočné a neodstraňujú sa nedostatky rozsudku súdu prvej inštancie. Zároveň žalovaná dodala, že polemika súdov nad aplikáciou konkrétneho znenia uvedeného ustanovenia bola pre posúdenie veci absolútne irelevantná. Z vydaných rozsudkov je totiž zrejmé že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol žalobcovi priznaný za nesprávny úradný postup ktorý mal trvať do 07. 11. 2014, ktorá skutočnosť sa odrazila aj vo výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (500 eur krát 7 rokov). Ak teda súdy dospeli k záveru - hoc nesprávne o existencii nesprávneho úradného postupu trvajúceho do 07. 11. 2014, potom museli na daný prípad aplikovať § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení platnom od 01. 01. 2013. Postup odvolacieho súdu ako aj prvoinštančného, ktorý zvolil pri výbere znenia účinnej právnej normy tú pre vec vyhovujúcu (v znení do 31. 12. 2012 Z.z.) za súčasného priznania nároku žalobcovi aj za obdobie 2013 a 14 nemožno označiť inak ako za arbitrárny a porušujúci právo žalovanej na spravodlivý proces.

3.6. S uvedeným súvisela aj ďalšia odvolacia námietka žalovanej týkajúce sa aplikácie § 15 a 16 zákona č. 514/2003 Z.z., v zmysle, ktorej žalobca postup, ktorý súd prvej inštancie vyhodnotil ako nesprávny v rámci procesu predbežného prerokovania neoznačil ako príčinu vzniku škody/nemajetkovej ujmy, a teda akékoľvek možné pochybenie zo strany Okresného súdu Bratislava 4, respektíve Krajského súdu Bratislava neboli predmetom predbežného prerokovania.

3.7. Podľa názoru odvolacieho súdu aj v tejto časti súd prvej inštancie uplatnený nárok správne posúdil, nakoľko žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku dňa 21. 05. 2012, kedy znenie § 16 zákona 514/2003 Z.z. nevyžadovalo pri uplatnení nároku na súde jeho predbežné prerokovanie, respektíve nestanovovalo ako podmienku súdneho prejednávania nároku jeho uplatnenie v rozsahu totožnom ako v rámci predbežného prerokovania. Tento názor odvolacieho súdu je rozporný so závermi, ktoré v konaní vo veci samej napokon sám prijal. Ak totiž súd prvej inštancie skúmal splnenie podmienky predbežného prerokovania nároku na základe žiadosti o predbežné prerokovanie podanej dňa 21. 05. 2012, potom nemohol vôbec posudzovať nárok súvisiaci s prieťahmi v súdnom konaní ako takom, ktoré v čase podania žaloby (03. 01. 2013) vôbec nenastali. Rovnako v čase podania žaloby exekučné konanie vôbec zastavené nebolo a určením dátumu 07. 11. 2014 (kedy došlo k ukončeniu exekúcie) ako dátumu ukončenia nesprávneho úradného postupu, išiel súd prvej inštancie pri sa svojom rozhodnutí nad rámec svojej právomoci a úplne v rozpore z kontradiktórnosti súdneho konania.

3.8. Ak si žalobca uplatnil a definoval výšku nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu nezastavenie exekučného konania žalobou podanou v roku 2012, t.j. škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla do podania žaloby, súd nijakým spôsobom nemohol priznať žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie po podaní tejto žaloby. Na viac ako žalovaná uviedla v odvolaní, žalobca vo svojej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody uviedol ako titul nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy nesprávny úradný postup Okresného súdu Bratislava 4, pričom namietal skutočnosť, že od začiatku exekúcie v roku 2007 do dňa podania jeho žiadosti nevytýčil termín na verejné prerokovanie veci a vec nikdy neprerokoval v jeho prítomnosti. Žiadne iné pochybenie nebolo zo strany žalobcu v žiadosti namietané a neboli od neho ani odvodzované uplatnené nároky na náhradu

nemajetkovej ujmy a škody. Aj z tohto pohľadu je rozhodnutie odvolacieho súdu nedostatočne odôvodnené, keďže odvolací súd sa odvolacou námietkou žalovanej, ktorá bola podstatná dôsledne nezaoberal a v jednej vete nevysvetlil ako bolo možné priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah ktorý žalobca v pozícii žiadateľa ani nenamietal. Závery odvolacieho súdu dotýkajúce sa splnenia prvej podmienky zodpovednosti žalovanej za škodu - existencie nesprávneho úradného postupu v podobe oneskoreného zastavenia exekúcie, či trvania exekučného konania sú nedostatočne odôvodnené, zmätočné a nepreskúmateľné. Tieto potom a mali zásadný význam aj pre vyhodnotenie splnenia ďalších podmienok zodpovednosti - existencia nemajetkovej ujmy v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom a potreba jej náhrady v peňažnej forme v konkrétnej výške. Ani s preukázaním splnenia týchto podmienok, respektíve s odvolacou argumentáciou žalovanej v tejto časti sa odvolací súd dôsledne nezaoberal.

3.9. Odvolací súd vo svojom rozsudku nezaujal stanovisko k podstatnej skutočnosti a to, že exekučné konanie bolo vedené na základe a v medziach zákona a začalo na základe platného exekučného titulu. Žalovaná taktiež namietala zohľadnenie poškodenia/zhoršenia zdravia žalobcu z dôvodu uvedeného v exekučnom konaní, nakoľko škodu na zdraví nie je možné zohľadniť pri posudzovaní vzniku nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.. Škoda na zdraví predstavuje osobitný nárok, ktorý sa posudzuje v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka a zákona 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, navyše v konaní nebola nijakým spôsobom preukázaná príčinná súvislosť medzi trvaním exekučného konania a všeobecným zhoršením zdravotného stavu žalobcu. Ani k tejto námietke odvolací súd nezaujal žiadne stanovisko.

4. Žalovaná taktiež považovala priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vzhľadom na výšku vymáhanej pohľadávky za zjavne neprimeranú, čo namietala vo svojom odvolaní, v rozsudku však absentuje akákoľvek úvaha týkajúca sa samostatného pomeru dôvodne vymáhanej pohľadávky 33 eur a priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 3.500 eur. Žalovaná má za to, že odvolací súd nereagoval na zásadné námietky, ktoré žalovaná v odvolacom konaní predniesla, iba stroho zopakoval zistený skutkový stav a samotné posúdenie, či vyvrátenie odvolacích námietok žalovanej úplne odignoroval.

4.1. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaná poukazuje na to, že odvolací súd sa nevysporiadal s viacerými odvolacími námietkami žalovanej a má za to, že žalovanou identifikované nedostatky sú tak zásadné, že by mali viesť k zrušeniu dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, inak povedané zmätočnosť záverov prijatých odvolacím súdom osobitne k titulu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v podobe nesprávneho úradného postupu je takej intenzity, že je takmer nemožné uchopiť právne posúdenie uskutočnené odvolacím súdom v tejto parciálnej otázke (čo teda je nesprávny úradný postup a z akého ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. tento záver vyvodil) a tým aj naformulovať právnu otázku, ktorá ešte nebola dovolacím súdom vyriešená.

4.2. Súd prvej inštancie pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia označil za nesprávny úradný postup nielen konštatované prieťahy v konaní (27 mesiacov), ale aj oneskorené vydanie rozhodnutia. Žalovaná takéto posúdenie v odvolaní namietala odkazujúc na § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného od 01. 01. 2013. V danej veci konštatovanie prieťahov síce existovalo, avšak len vo vzťahu k 27. mesiacom (2 roky a 3 mesiace) a rozhodne neexistoval žiaden iný podklad, z ktorého by bolo možné prijať právny záver o nesprávnom úradnom postupe v podobe oneskoreného vydania rozhodnutia ani v podobe celkového trvania exekučného konania v rozsahu 7 rokov. Právna otázka, ktorá vznikla v danom spore teda je, či všeobecný súd môže sám v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, bez ingerencie zákonom identifikovaných orgánov (§ 9 ods. 2 zákona 514/2003) posúdiť „oneskorenie“ s vydaním rozhodnutia alebo neprimeranosť celkovej dĺžky súdneho konania, so záverom o existencii prieťahov.

4.3. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie o priznaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu prieťahov v konaní, respektíve z titulu oneskoreného zastavenia exekučného konania nasvedčuje záveru, že zo strany odvolacieho súdu došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu právnej otázky, či možno postup súdu spočívajúci v oneskorenom vydaní rozhodnutia o zastavení konania, respektíve existenciu prieťahov v konaní ako takom, za súčasnej absencie konštatovania prieťahov v konaní podľa § 9 ods. 2 zákona 514/2003, ako aj absencie zákonnej lehoty na vydanie takéhoto rozhodnutia, považovať za nesprávny úradný postup, s ktorým zákon č. 514/2003 Z.z. spája vznik zodpovednosti štátu za škody, ktorá doposiaľ nebola dovolacím súdom vyriešená. Uvedené predstavuje naplnenie dovolacieho

dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

4.4. Vzhľadom na uvedené žiadala dovolací súd, aby bol rozsudok Krajského súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4.5. K dovolaniu podal žalobca písomné vyjadrenie. Podľa jeho názoru je dovolanie založené na klamstvách žalovanej a na dezinterpretácii skutkového stavu a skutočností zistených a preukázaných v konaní pred súdmi oboch inšancií. Aj napriek uvedenému súhlasí s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu neposkytuje požadované zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie a teda je vnútorne zmätočné, rozporné, avšak z odlišných dôvodov než sú dôvody uvádzané žalovanou. Odvolací súd sa nevysporiadal s viacerými pre vec podstatnými a závažnými námietkami žalobcu.

4.6. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 a písm. f) CSP uviedol, že je zavádzajúca polemika žalovanej týkajúca sa použitého znenia zákona č. 514/2003 Z.z.. V konaní boli spoľahlivo preukázané prietahy, ku ktorým došlo ešte pred 01. 01. 2013, pričom nárok na náhradu za tieto prietahy ku dňu podania žaloby nebol premlčaný. Preto v súvislosti s priznaním náhrady za prietahy bol aj odvolací súd povinný použiť znenie zákona účinné do 31. 12. 2012. A následne súd pri priznávaní náhrady zohľadnil, hoci aj nie v plnom rozsahu i ustanovenia článku 6 ods. 1 dohovoru, ktoré má prednosť pred zákonmi. Tvrdenie žalovanej, že nárok na náhradu žalobca vopred neprerokoval je nepravdivé, žalovaná ignoruje jeho žiadosť z 21. 12. 2012 v, ktorej si uplatnil nárok na náhradu nielen z titulu prietahov, ale aj z titulu neprimeranej dĺžky exekučného konania a taktiež aj z titulu nezákonného postupu exekučného súdu. Poukázal aj na článok 2 ods. 3 Ústavy slovenskej republiky. Okrem toho novela zákona č. 514/2003 Z.z. neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia týkajúce sa žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, ktoré boli podané pred dňom jej účinnosti. Takisto nemôže obstať poukazovaní žalovanej na pomer výšky vymáhanej pohľadávky k výške priznanej náhrady. Odvolací súd sa v rozsudku v plnom rozsahu dôkladne a presvedčivo vysporiadal so všetkými námietkami z odvolania žalovanej, zatiaľ čo väčšina námietok z odvolania žalobcu odignoroval.

4.7. K dovolaniu vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd v bode 33 rozsudku úplne jasne a jednoznačne vysvetlil, že pod pojmom oneskorené vydanie rozhodnutia, ktorý uvádza súd prvej inšancie je v zmysle článku 6 ods. 1 dohovoru je potrebné posudzovať a chápať celkovú dĺžku nezákonného exekučného konania. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/153/2015, na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 332/2023, ktoré rozhodnutie Ústavného súdu sa týkalo jeho sťažnosti vo veci dĺžky konania 8C/1/2013. S ohľadom na skutočnosť, že nielen dohovor, ale ani zákon č. 514/2003 Z.z. explicitne neustanovuje spôsob preukazovania neprimeranej dĺžky konania, v nadväznosti na uvedené je irelevantná aj otázka nastolená žalovanou. Poukazovanie žalovanej na § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01. 01. 2023 je bezpredmetné, pretože toto ustanovenie predpisovalo len spôsob preukazovania porušenia povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, ďalej spôsob preukazovania zbytočných prietahov a nečinnosti pri výkone verejnej moci, nie však spôsob preukazovania neprimeranej dĺžky konania. Vzhľadom na uvedené žiadal dovolanie v celom rozsahu zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnený subjekt (účastník konania), v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je prípustné, avšak nie je dôvodné.

5.1. Dovolanie podala dovolateľka v zmysle § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

Dovolanie vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP.

5.2. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

5.3. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.4. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania neplní úlohy prvostupňového či odvolacieho súdu ako tretej inštancie prebiehajúceho súdneho sporu. Úloha dovolacieho súdu spočíva v náprave najzávažnejších procesných pochybení resp. v riešení otázok zásadného právneho významu.

5.5. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

5.6. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.7. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 bod 26., 5Cdo/57/2019 bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

5.8. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vétrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

5.9. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

6. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

6.1. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, namietala, že sa súd dostatočne nevysporiadal so všetkými jej podstatnými, resp. až zásadnými námietkami, rozhodnutie odvolacieho súdu je preto až protirečivé, zmätočné, neodstraňujúce nedostatky odôvodnenia súdu prvej inštancie. Preto ho označila až za arbitrárne. Podľa nej nie je jasné po prvé čo súdy napokon posúdili ako nesprávny úradný postup Okresného súdu Bratislava 4, v dôsledku ktorého má byť žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy - prietahy v trvaní 27 mesiacov alebo oneskorené vydanie rozhodnutia alebo celkové trvanie exekučného konania. Po druhé nedostatok odôvodnenia mal byť čo do nesprávnej aplikácie ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení platnom do 31. 12. 2012 a na nemožnosť všeobecného súdu pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z.z. bez existencie relevantného konštatovania prietahov uskutočneného oprávneným orgánom.

6.2. Rovnako po tretie sa nevysporiadal odvolací súd s odvolacou námietkou, že rozhodol nad rámec svojej právomoci a v rozpore s kontradiktornosťou v konaní v súvislosti s aplikáciou ust. §§ 15 a 16 zákona č. 514/2003 Z.z. a po štvrté rovnako za nedostatočné považoval aj odôvodnenie priznanej výšky nemajetkovej ujmy.

6.3. Najvyšší súd poukazuje na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie treba chápať ako jeden vecný celok.

6.4. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Zákon vyžaduje, aby odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní pred súdom prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 1296 s.).

6.5. Z obsahu súdneho spisu vyplynulo, že v preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie zaoberal nárokom žalobcu, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej poskytnúť žalobcovi náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mala byť spôsobená vydaním nezákonného rozhodnutia (nezákonných rozhodnutí), resp. nesprávnym úradným postupom orgánov verejnej správy pri výkone verejnej moci v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava IV pod sp. zn. 37Er/2960/2007. V bode 18. odôvodnenia odvolací súd konštatoval, že „Ustálený skutkový stav tak umožňoval prijať spoľahlivý záver, že žalovanej, vo vzťahu ku ktorej sa žalobca domáhal náhrady škody, vznikla zodpovednosť za škodu spôsobenú Okresným súdom Bratislava IV ako súdom exekučným pri výkone verejnej moci. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie postupoval správne, keď na daný prípad aplikoval ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „citovaný zákon“) a skúmal splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti žalovanej za vznik škody. Správne vyvodil splnenie predpokladov na vznik škody, a to nesprávny úradný postup Okresného súdu Bratislava IV, pri výkone verejnej moci ktorého mala vzniknúť najmä postupom súdu, ktoré vyvrcholilo oneskoreným vydaním rozhodnutia o zastavení exekúcie, keďže úradnou povinnosťou exekučného súdu bolo zastaviť exekučné konanie ex offio už v r. 2007, najneskôr však 17. 05. 2008, pričom exekučné konanie zastavil až v r. 2014.“

6.6. V bode 33. odvolací súd uvádzal: „Odvolací súd v zhode s argumentáciou žalovanej uviedol, že súd prvej inštancie správne ustálil, že existencia nezákonného rozhodnutia preukázaná nebola, naopak bol preukázaný nesprávny úradný postup v podobe prietahov v konaní ako aj v podobe oneskoreného vydania rozhodnutia o zastavení exekúcie s odvolaním sa na bod 12 odôvodnenia, podľa ktorého žalobca preukázal nesprávny úradný postup spočívajúci v prietahoch v exekučnom konaní, a to s poukazom na list podpredsedníčky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. 11. 2012, sp. zn. Spr. 2253/2012, v ktorom konštatovala prietahy v období od novembra 2007 do decembra 2008 a tiež od decembra 2010

do decembra 2011, to znamená spolu v období 27 mesiacov. Žalovaná však už nesprávne uvádza, že túto skutočnosť súd prvej inštancie nepovažoval za rozhodujúcu pri posúdení nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, hoci nesprávny úradný postup v podobe prietahov v konaní bol preukázaný, a teda z tohto titulu žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy nepriznal. Odvolací súd upriamuje pozornosť žalovanej na body 14.1 a 14.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorých síce súd prvej inštancie explicitne nenarába termínom „prietahy v konaní“, avšak z kontextu tejto časti odôvodnenia jednoznačne vyplýva, že žalobcovi náhrada nemajetkovej ujmy priznal práve s ohľadom na časové okolnosti nesprávneho úradného postupu exekučného súdu. Rozhodujúcim zásah orgánu verejnej moci teda nebol výhradne nesprávny úradný postup spočívajúci v samotnom oneskorene vydanom rozhodnutí o zastavení exekúcie, ale aj nesprávny úradný postup spočívajúci v celkovom trvaní exekučného konania (pritom je z hľadiska posúdenia predmetného nároku bez právnej relevancie, či dôvodného alebo nedôvodného exekučného konania).

6.7. A v bode 34. a 35. napokon konštatoval: „Vo vzťahu k ďalšej odvolacej námietke žalovanej týkajúcej sa aplikácie neaktuálneho znenia ust. § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. odvolací súd uviedol, že aplikácia konkrétneho znenia uvedeného zákonného ustanovenia v danom prípade nemá vplyv na právnu správnosť napadnutého rozhodnutia tak, ako aj naznačuje samotná žalovaná v odôvodnení odvolania. Ku zmene dikcie tohto ustanovenia došlo v dôsledku prijatia zákona č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2013, pričom účelom návrhu zákona bolo vytvoriť legislatívne podmienky na ďalšie zlepšenie fungovania inštitútu zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a reagovať na poznatky aplikačnej praxe. Výsledkom bolo len spresnenie platnej právnej úpravy, konkrétne v prípade tohto ustanovenia v podobe výslovného doplnenia, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. až v prípade, ak o existencii prietahov bolo rozhodnuté oprávneným orgánom uvedeným v odseku 2 a 3.“

„Aplikácie konkrétneho znenia zákona č. 514/2003 Z. z. sa týka aj ďalšia námietka žalovanej, ktorá oponuje, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj napriek tomu, že už v časti posudzovania existencie zásahu neboli splnené zákonné podmienky na jej priznanie, „a to: (i) prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, z titulu, ktorý si uplatnil žalobca v žalobe, (ii) absentuje preukázanie splnenia podmienky relevantného výsledku vybavenia sťažnosti na prietahy konaní v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., ktoré by umožňovalo dospieť k záveru o viac ako 6 ročnej nečinnosti exekučného súdu, (iii) nemohlo dôjsť k viac ako 6 ročnej nečinnosti exekučného súdu, keďže v rozhodnom období došlo k vydaniu zákonných a právoplatných rozhodnutí.“. Odvolací súd vzhľadom na to, že v čase podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku žalobcu (t. j. dňa 21. 05. 2012) dikcia ust. 16 zákona č. 514/2003 Z. z. nevyžadovala pri uplatnení nároku na súde požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný (pozri body 25. a 26. odôvodnenia tohto rozsudku).“

6.8. V bode 18. napadnutého rozsudku bol vysvetlený vzťah príčinnej súvislosti nesprávneho úradného postupu a vznikom nemajetkovej ujmy a rovnako v bode 33. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie (bod. 14.2.) bola odôvodnená priznaná výška nemajetkovej ujmy s poukazom na § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z.z..

6.9. Rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia vyplývajúce z ustanovení § 393 ods. 2 a 3 CSP a z § 220 ods. 2 a 3 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený či zmätočný. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením súdu prvej inštancie je zrejmé, akými úvahami sa sudy riadili pri posudzovaní žaloby žalobcu o náhradu škody resp. zaplattenia nemajetkovej ujmy pri aplikácii zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu. Odvolací súd sa vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami dovolateľky a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré boli pre vec podstatné a určujúce. Preto túto námietku vyhodnotil ako neopodstatnenú.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

7. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je

dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je relevantná len právna (nie skutková) otázka. Pripomenúť treba, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

7.2. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Takéto určenie významovo nespadá pod vymedzenie dovolacieho dôvodu. Skúmanie prípustnosti dovolania je tak vecou dovolacieho súdu, ktorý ale nie je viazaný jeho vymedzením (I. ÚS 51/2020). Označenie konkrétneho rozhodnutia (judikatúry) najvyššieho súdu nie je v zmysle ustanovenia § 428 CSP obligatórnou náležitosťou dovolania. Argumentácia dovolateľa konkrétnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu je nad rámec zákonných požiadaviek a dovolací súd ňou nie je viazaný (III. ÚS 76/2021 aj III. ÚS 701/2022). Právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 CSP tvoria jeden celok, a preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktno len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil „na konkrétnom riadku svojho podania“. Je užitočné sa pozrieť aj na dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, (a) či od tejto otázky záviselo namietané rozhodnutie a (b) či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP (I. ÚS 336/2019).

7.3. Dovolateľka vymedzila v predmetnej veci dve právne otázky, ktoré podľa nej nesprávne vyriešil odvolací súd, a to: 1. či všeobecný súd môže sám v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, bez ingerencie zákonom identifikovaných orgánov (§ 9 ods. 2 zákona 514/2003) posúdiť „oneskorenie“ s vydaním rozhodnutia alebo neprimeranosť celkovej dĺžky súdneho konania, so záverom o existencii prieťahov.

2. či možno postup súdu spočívajúci v oneskorenom vydaní rozhodnutia o zastavení konania, respektíve existenciu prieťahov v konaní ako takom, za súčasnej absencie konštatovania prieťahov v konaní podľa § 9 ods. 2 zákona 514/2003, ako aj absencie zákonnej lehoty na vydanie takéhoto rozhodnutia, považovať za nesprávny úradný postup, s ktorým zákon č. 514/2003 Z.z. spája vznik zodpovednosti štátu za škody, ktorá doposiaľ nebola dovolacím súdom vyriešená.

7.4. Je potrebné si objasniť aj v zmysle vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, že predmetom posúdenia je (bola) aplikácia zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci č. 514/2003 Z.z. v časových súvislostiach predmetnej veci, keďže ako je zrejmé, na prejednávaný prípad nesprávneho úradného postupu bol aplikovaný zákon č. 514/2003 Z.z. do účinnosti novely zákona č. 412/2012 Z.z. účinnej od 01. 01. 2013. Je možné dospieť k záveru, že v danom prípade s prihliadnutím na bod 33. odôvodnenia napadnutého rozsudku súdy identifikovali nesprávny úradný postup súdu spočívajúci jednak v zbytočných prieťahoch v konaní (27 mesiacov), ktoré boli konštatované v samotnom exekučnom konaní, ale aj nesprávny úradný postup spočívajúci v celkovej dĺžke - trvaní exekučného konania, čo primerane vysvetlil odvolací súd práve v tomto bode rozhodnutia, pričom podčiarkol časové okolnosti nesprávneho úradného postupu. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd nikde v odôvodnení rozhodnutia nedôvodí konkrétnou lehotou na vydanie rozhodnutia, hovorí o oneskorenom vydaní rozhodnutia o zastavení exekučného konania (neprimerane dlhá doba) v kontexte dĺžky exekučného konania (2007 - 2014).

7.5. Priliehavá právna otázka, ktorú riešil odvolací súd vo veci a na ktorej bolo založené napokon aj rozhodnutie odvolacieho súdu bola otázka č.1. či všeobecný súd môže sám v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, bez ingerencie zákonom identifikovaných orgánov (§ 9 ods. 2 zákona 514/2003) posúdiť „oneskorenie“ s vydaním rozhodnutia alebo neprimeranosť celkovej dĺžky súdneho konania, so záverom o existencii prieťahov. Je teda zrejmé, že žalovaná namieta nesprávnu aplikáciu zákona č. 514/2003 Z.z. do jeho novely zákonom č. 412/2012 Z.z. účinnej od 01. 01. 2013, keď napokon súdy nemajetkovú ujmu priznali za obdobie nesprávneho úradného postupu súdu za 7 rokov podľa zákona účinného do 31. 12. 2012.

7.6. Podľa § 9 ods. 1 a 2 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci č. 514/2003 Z.z. (účinného do 31. 12. 2012) štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

(2) Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

7.7. Podľa § 9 ods. 1 a 2 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci č. 514/2003 Z.z. (účinného od 01. 01. 2013 do 30. 06. 2023) štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

(2) Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

7.8. V kontexte s nastolenou právnou otázkou dovolací súd poukazuje na najbližšie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa venovali posudzovaniu nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci v časových súvislostiach zákona č. 514/2003 Z.z. v súvislosti s prijatou novelou zákona č. 412/2012 Z.z. účinnou od 01. 01. 2013. Ide o rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/127/2018 a rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/14/2022. Rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/127/2018 je aj zbierkovým rozhodnutím publikovaným pod R/2/2021 s nasl. právnou vetou : „V spore o náhradu škody spôsobenej výkonom verejnej moci je civilný súd oprávnený prejudiciálne vyriešiť otázku, či v žalobe uvedený úradný postup orgánu verejnej moci je nesprávnym úradným postupom v zmysle § 9 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Prijatie zákona č. 412/2012 Z.z. na tomto pravidle nič nezmenilo.“ Uvedené rozhodnutie, hoci by sa zdalo podľa citovanej právnej vety, že by bolo aplikovateľné aj na prejednávany prípad, podľa dovolacieho súdu tomu tak nie je, nakoľko v tomto rozhodnutí dovolací súd riešil otázku prejudiciálneho posudzovania všeobecného súdu kompenzačného konania podľa zákona č. 514/2003 Z.z. vo vzťahu k inému orgánu verejnej moci (nie súdu), bez toho, aby bol odkázaný na iné rozhodnutie iného orgánu, ktorý by konštatoval existenciu prietahov v konaní alebo neprimeranej dĺžky konania pred orgánom v zdrojovom konaní (v tomto smere pozri aj napr. článok - Petrušek Adam, Potreba predbežného konštatovania nesprávneho úradného postupu ako nevyhnutná podmienka úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody, Súkromné právo, 2023, č. 4).

7.9. Ďalšie rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/14/2022, ktoré bolo podrobené aj testu ústavnosti, pričom ústavná sťažnosť bola Ústavným súdom SR odmietnutá uznesením pod sp. zn. II. ÚS/70/2024, resp. vyslovené právne názory v ňom uvedené sú použiteľné a teda aj aplikovateľné na prejednávany prípad. Obdobnou právnou otázkou, ktorú ale pokladala strana žalobcu (ale v opačnom význame, to však nie je na vadu použiteľnosti v prípade tomto najmä bodov 18. až 20. uvedeného rozhodnutia) sa dovolací súd v uvedenom rozhodnutí už zaberá (namietané prietahy posudzované v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/14/2022

boli za obdobie rokov od 12. 03. 1997 do 29. júla 2013). Dovolací súd vyberá body 15. až 20. predmetného rozhodnutia nakoľko sú v plnej miere aplikovateľné aj na prejednávany prípad : ... 15. „Ako druhú nastolil dovolateľ právnu otázku, či pri prietáhoch v súdnom konaní vzniknutých do účinnosti novely zákona č. 412/2012 Z. z. možno vyžadovať od žalobcu preukázanie konštatácie prietáhov v súdnom konaní predsedom súdu alebo ústavným súdom. Túto povinnosť preukázania konštatácie prietáhov v súdnom konaní predsedom súdu alebo ústavným súdom možno pre uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdu požadovať len pri prietáhoch v konaní vzniknutých za účinnosti znenia zákona č. 514/2003 Z. z. od 01. januára 2013. Tvrdí, že táto otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Dovolací súd ustálil, že dovolateľ podstatnú právnu otázku vymedzil kvalifikovaným spôsobom v súlade s § 421 ods. 1 v spojení s § 432 ods. 2 CSP pričom nezistil, že by predmetná otázka bola doposiaľ v jeho rozhodovacej praxi riešená. Dovolanie je preto v danom prípade procesne prípustné. Následne dovolací súd skúmal, či je aj dôvodné.

16. Súd prvej inštancie vychádzal z právneho názoru, že podkladom a právnym základom pre priznanie náhrady škody za nesprávny úradný postup spočívajúci v prietáhoch v konaní môže byť iba konštatovanie prietáhov v konaní zákonným účinným orgánom, a to predsedom súdu v rámci sťažnostného režimu zákona č. 757/2004 Z. z. alebo ústavným súdom v rámci konania o sťažnostiach pre porušenie práva podľa zákona č. 38/1993 Z. z., prípadne iným orgánom stanoveným v právnych predpisoch. Uvedenému názoru svedčí aj novela zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 01. januára 2013, ktorá však neobsahuje prechodné ustanovenia. Je však toho názoru, že uvedený právny názor je potrebné aplikovať aj na posúdenie nesprávneho úradného postupu vzniknutého za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., nakoľko všeobecný súd nemá v rámci konania o náhradu škody kompetenciu posudzovať vznik prietáhov v súdnom konaní, keď napokon aj za účinnosti uvedeného právneho predpisu existovala právna úprava umožňujúca účastníkovi konania dosiahnuť konštatovanie zbytočných prietáhov v konaní príslušným orgánom. Odvolací súd k predmetnej námietke uviedol, že po náleze ústavného súdu neboli konštatované prietahy v konaní príslušným orgánom a ani sám žalobca napokon kvalifikovaným spôsobom nenamietal prietahy v konaní, preto nebolo možné vyvodiť, že ujma, ktorú pociťoval bezprostredne po vydaní nálezu ústavného súdu, pokračovala aj po tomto období.

17. Najskôr je potrebné ozrejmiť, že nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, pretože znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci bez „zbytočných prietáhov“ (článok 48 ods. 2 ústavy).

18. Zákon č. 412/2012 Z. z. účinný od 01. januára 2013 vychádza z platnej úpravy, nakoľko existuje možnosť domáhať sa ochrany svojich práv využitím inštitútu ústavnej sťažnosti v súlade s článkom 127 ods. 1 ústavy. Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v článku 48 ods. 2 ústavy, je kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúmaval vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/2002). Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len ústavný súd na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na poklade sťažnosti na prietahy). Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prietáhov. Vzhľadom na vyššie uvedené zákon výslovne dopĺňa, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. až v prípade, ak o existencii prietáhov bolo rozhodnuté týmto oprávneným orgánom. § 9 ods. 2 zákona č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z. z. je nepochybne hmotnoprávnym ustanovením. Neuplatní sa teda zásada všeobecne platná pri novelizácii procesnoprávných ustanovení, že ak nie je uvedené inak, platí nový procesný predpis aj na právne vzťahy vzniknuté pred jeho účinnosťou. Zákon č. 412/2012 Z. z. žiadne prechodné ustanovenie vo vzťahu k novelizovanému zákonu č. 514/2003 Z. z. neobsahoval. Vzhľadom na nedostatok prechodných ustanovení bolo treba vec posúdiť podľa všeobecne platných pravidiel a zásad upravujúcich vzťah starého a nového predpisu.

19. V právnom poriadku Slovenskej republiky možno všeobecný zákaz spätného pôsobenia právnych

predpisov alebo ich ustanovení odvodiť z článku 1 ústavy, podľa ktorého je Slovenská republika právnym štátom. Medzi základné znaky právneho štátu patrí aj požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení. Zákaz retroaktivity je všeobecne adresovaný aj zákonodarcovi. Ak zákonodarca chce vydať zákon, ktorý by mal pôsobiť aj spätne, musí ho výslovne vyjadriť v prechodných ustanoveniach tak, že sa výnimočne pripustí tzv. pravé spätné pôsobenie normatívneho aktu alebo nepravé spätné pôsobenie. O nepravé spätné pôsobenie ide vtedy, keď ustanovenia nového predpisu treba použiť aj na také právne pomery, ktoré vznikli ešte pred nadobudnutím účinnosti nového zákona, ale iba odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

20. Súd nižších inšancií uplatnili metódu pravého spätného pôsobenia normatívneho aktu § 9 ods. 2 zákona č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z. z., hoci zákon č. 412/2012 Z. z. neobsahoval prechodné ustanovenia umožňujúce od účinnosti zákona č. 412/2012 Z. z. aj na prieťahy vzniknuté skôr aplikovať nový predpis (§ 9 ods. 2 zákona č. 412/2012 Z. z.). Namietané prieťahy v konaní, ktoré uplatnil žalobca za obdobie od 12. marca 1997 do 29. júla 2013, je treba posudzovať podľa skoršieho predpisu § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného do 31. decembra 2012. Na základe princípu aretroaktivity nesmie dôjsť k zrušeniu alebo zhoršeniu ochrany nadobudnutých práv. Môže dôjsť iba k ich zlepšeniu pro futuro, ktoré sa môže uskutočniť priznaním účinnejších garancií. Ku strate právnej ochrany by mohlo dôjsť vtedy, ak by sa preukázateľne potvrdilo, že dané práva boli nadobudnuté v rozpore s dobrými mravmi a medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.“

8. Dovolací súd sa s vysloveným právnym názorom uvedeným v predmetnom rozhodnutí stotožňuje s tým, že tento je plne aplikovateľný aj na prejednávaný prípad. Súd v predmetnej prejednáwanej veci komplexne posúdili konanie exekučného súdu s celkovou dĺžkou konania 7 rokov (do 07. 11. 2014) ako neprimerané a aplikovali na daný prípad ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. spred novely zákona č. 412/2012 Z.z. aj na obdobie rokov 2013 a 2014, teda už za účinnosti novely zákona č. 412/2012 Z.z. s čím je možné vzhľadom na uvedené okolnosti prejednáwanej veci sa stotožniť. V tomto konkrétnom prípade už posudzovanie nesprávneho úradného postupu súdy „nekúskovali“ na konanie do konca roku 2012 (do novely zákona č. 412/2012 Z.z.) a konanie za obdobie nesprávneho úradného postupu súdu za obdobie rokov 2013 a 2014, teda už po účinnosti novely zákona č. 412/2012 Z.z. od 01. 01. 2013, ktorá stanovuje pravidlá pre uplatňovanie náhrady škody podľa zákona už podľa uvádzaných kritérií s poukazom na znenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a vyžaduje ingerenciu tam uvedených orgánov.

9. Preto druhá otázka vzhľadom na vyriešenie prvej v predmetnej veci, vzhľadom na vyslovené právne závery je vo veci irelevantnou.

10. Dovolaciemu súdu za opísanej situácie preto neostalo iné, než dovolanie žalovaného zamietnuť v súlade s ustanovením § 448 CSP.

11. Dovolací súd žalobcovi ako úspešnému v dovolacom konaní priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inšancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.